

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ 5ον

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

Τὸ Ξενοδοχεῖον ἕναι καὶ φαγητοῦ τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀδελφῶν Χατ ἢ ἐν Σ ῶ ρ β τ ε

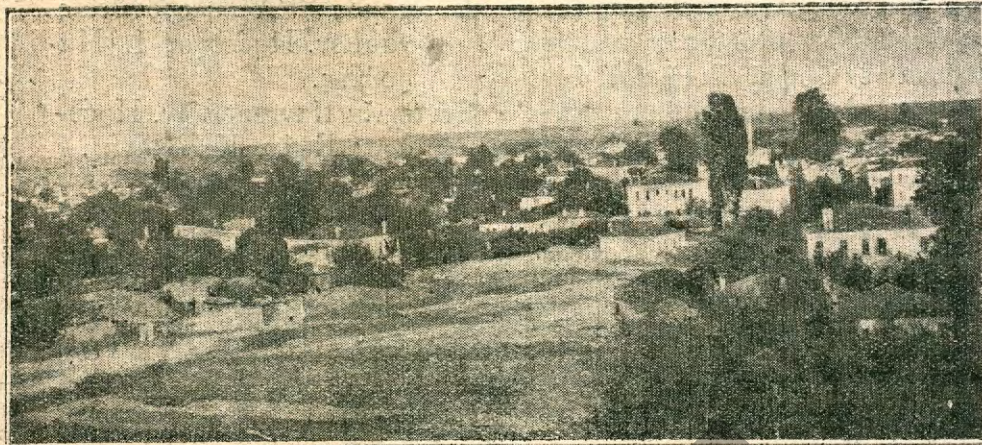
Γ Ρ Α Φ Ε Ι Α

ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚῃ ΟΔΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ : 5

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΡΙΘ. 7

Α. ΚΑΤΕΡΙΝΗ

Ἀποψὲς τῆς πόλεως Κατερίνης

Ἡ Κατερίνη πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας καὶ ἔδρα τῆς ὁμωνύμου ὑποδιοικήσεως εἶνε κομόπολις ἔχουσα 1600 περίπου οἰκίας καὶ ἄνω τῶν 9000 κατοίκων, ἐξ ὧν 8000 εἶνε Ἕλληνες, 1000 δὲ ὀθωμανοί.

Ἡ κομόπολις αὕτη κατ' ἄλλους μὲν ἔλαβε τὸ ὄνομα τοῦτο ἐκ τοῦ παρακειμένου πρὸς βορρᾶν ἔξωθεν τῆς πόλεως ναοῦ τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης καὶ ὀνομάζεται Αἰκατερίνη, κατ' ἄλλους δὲ ἐκ τοῦ ἀρχαίου Ῥωμαϊκοῦ σταθμοῦ Ἄτιηρα, ὅστις κατὰ τὸν Leake ἔκειτο ἐπὶ τῆς σημερινῆς θέσεως τῆς Κατερίνης.

Καθ' ἡμᾶς ἡ ὀρθοτέρα ὀνομασία τῆς κομοπόλεως εἶνε Κατερίνη, καθότι ὅταν ἐκτίσθη αὕτη ὁ ναὸς τῆς ἁγίας Κατερίνης δὲν εἶεν εἰσέτι κτισθῆ. Κοὶ γὰρ μὲν ὁ Heuzey, οὐδόλως ἀποδέχεται τὴν γνώμην τοῦ Leake, διατεινόμενος ὅτι ἐν Κατερίνῃ πλὴν μιᾶς ἐπιγραφῆς εὐρεθείσης ἐν τινὶ τζαμίῳ οὐδὲν ἄλλο κειμήλιον μαρτυρεῖ τὴν ἄλλοτε ὑπαρξίν ἀρχαίου ἐνταῦθα πολισματος ἢ συνοικισμοῦ, ἐν τούτοις ὅμως ὁ διαπρεπὴς γάλλος ἀρχαιολόγος Desdèvises — du — dezert διὰ μακρῶν ἀποκρούει τὴν γνώμην τοῦ Heuzey καὶ συντάσσεται μὲ τὴν τοῦ Leake, ἄλλως τε δὲ μήπως ἐκ τῶν περιφήμων πόλεων, αἵτινες ἤκμασιν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα δὲν δοκιμάζομεν τὴν ἀπογοήτευσιν διὰ τὴν μὴ διάσωσιν ἔστω καὶ τοῦ ἐλάχιστου τεκμηρίου τῆς πάλαι ἀκμῆς τῶν;

Πρὸ ἐξήκοντα ἐτῶν ἡ Κατερίνη ἦτο μικρὸν καὶ ἀσημον χωρίον συνοιστάμενον μόλις ἐκ πενήκοντα οἰκίων, οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῆς

ἠσχολοῦντο εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὴν κατασκευὴν καρφίων καὶ πετάλων διὰ τὰ ζῶα ὡς καὶ τὴν ἐπισκευὴν γεωργικῶν ἐργαλείων.

Ἡ κομόπολις ἀπέχουσα περὶ τὰ 3)4 τῆς ὥρας ἀπὸ τὴν θάλασσαν κεῖται παρὰ τὸ ἀριστερὸν σκέλος τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου καὶ ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς αὐτοῦ ἐπὶ εὐφορωτάτης πεδιάδος, περιβαλλομένης νοτιοανατολικῶς μὲν ὑπὸ τοῦ ἱστορικοῦ Ὀλύμπου, νοτιοδυτικῶς δὲ ὑπὸ τῶν Πιερίων ὄρέων τῆς κατοικίας τῶν ἐννέα Μουσῶν, βορειοδυτικῶς ὑπὸ εὐφορωτάτων καὶ γραφικωτάτων λόφων καὶ βορειοανατολικῶς ὑπὸ τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου.

Ἡ λεκάνη ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας κεῖται ἡ Κατερίνη περιβρέχεται ὑπὸ ποταμίσκων, τοῦ Αἴσονος ἢ Μαυρονερίου καὶ τοῦ Λεύκου ἢ Πέλεκα τῶν Πιερίων ὄρέων οἵτινες ἐκβάλλουσιν εἰς τὸν Θερμαϊκόν.

Ἡ Κατερίνη λόγῳ τῆς θέσεως αὐτῆς εἶνε τὸ κέντρον τῶν περίεξ χωρίων εἰς εὐρείαν ἀκτίνα καὶ τὸ σημαντικώτερον μέρος τῆς ὅλης περιφερίας συγκεντρώσασα κατοίκους καὶ δὴ ἐμπορευομένους ἐκ Λειβαδίου, Κοκκινοπλοῦ, Ἁγίου Δημητρίου τῆς Ἐλασσῶνος καθὼς καὶ ἐκ Κοζάνης, Γρεβενῶν καὶ Ἰωαννίνων, οἵτινες μετὰ τῶν παλαιῶν κατοίκων ἀσχολοῦνται εἰς τὸ ἐμπόριον, τὴν γεωργίαν, τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὰς βιοτεχνίας.

Ὁ γεωργικὸς πληθυσμὸς τῆς Κατερίνης πρὸ ἑπταετίας περίπου ἐπηυξήθη διὰ τῆς ἐγκαταστάσεως ἐν αὐτῇ προσφύγων ἐκ Σιμιτλή, Ἀράπ—Χατζή, Μπαμπά—Ἐσκι καὶ

ἄλλων μερῶν τῆς Θράκης. Οἱ κάτοικοι τῆς κομοπόλεως διακρίνονται διὰ τὴν φιλοπονίαν, ἐπιχειρηματικότητα καὶ φιλοπατρίαν αὐτῶν, προσόντα διὰ τῶν ὁποίων κατώρθωσαν, παρὰ τὰς ἐπὶ τουρκοκρατίας ἐνεργείας ξένης προπαγάνδας ἅπαντες ἐν θαυμαστῇ συμφορᾷ νὰ συγκρατήσωσιν ἐν ζωηρᾷ ἀκμῇ καὶ ἀγνότητι τὸ ἑλληνικὸν αὐτῶν συνείδημα καὶ ν' ἀντιδράσωσι τελεσφόρως κατὰ τὴν ἐπιζητούτων τὴν μείωσιν αὐτοῦ.

Π Ι Ν Α Ξ

Τῶν καταστημάτων καὶ ἐπαγγελματιῶν τῆς ἐπαρχίας Κατερίνης

Α'. Ἴατροὶ

Δημήτριος Δημητριάδης	Κατερίνη
Γεώργιος Ζουζακίδης	»
Κίμων Ἀστερίου	»
Χριστόδουλος Νικολαΐδης	»
Φιλώτας Χατζόπουλος	»
Ἰωάννης Ζορμπᾶς	»
Ἀριστείδης Τζέκας	»
Ἰωάννης Ἰωαννίδης (ὀδοντοίατρος)	»
Κωνσταντῖνος Ζωγράφος	Λιτόχωρον
Γεώργιος Βασιλείου	»
Ἰωάννης Χατζόπουλος	Κολινδρός
Κωνσταντῖνος Βικόπουλος	»
Ἀντώνιος Οἰκονόμου	Δρυάνιστα

Β'. Φαρμακεῖα

Ἡρακλῆς Δημάδης	Κατερίνη
Δημήτριος Παρασκευᾶς	»
Στέριος Παπατόλιου	»
Ἀριφ Χαλήλ	»
Ξενοφῶν Παρασκευᾶς	Λιτόχωρον
Νικόλαος Βασιλείου	»

Γ'. Σύλλογοι, Συντεχνίαι, Συνεταιρισμοὶ καὶ Σωματεῖα Κατερίνης

Σύλλογος Φιλελευθέρων. Πρόεδρος Δ. Δημάδης.	Κατερίνη
Φιλεκαπαιδευτικὴ Ἀδελφότης «ἠ Πιερία». Πρόεδρος Κ. Ἀστερίου ἱατρός.	»
Φιλαρμονικὴ Κατερίνης.	»
Συντεχνία Οἰοπνευματοκαρφεπωλῶν Πρόεδρος Κ. Καραβίδας.	»
Σύλλογος Θρακῶν. Πρόεδρος Π. Δανηλόπουλος	»
Σύλλογος Σαμαριναίων. Πρόεδρος Χρ. Φαρδέλλας.	»
Ἐνωσις Λειβαδιτῶν ὁ «Ὀλυμπος» Πρόεδρος Γ. Παπαγεωργίου.	»

Σύλλογος Φιλελευθέρων. Πρόεδρος Εὐάγγελος Καλακάνης.	Λιτόχωρον
Σύνδεσμος Ἐμποροπλοιάρχων. Πρόεδρος Κ. Τζιτζυφας.	»
Σύνδεσμος Ἀλληλοβοθητίας ναυτῶν. Πρόεδρος Γ. Μαρούκης.	»
Συντεχνία Παντοπωλῶν. Πρόεδρος Εὐάγ. Καλακάνης.	»

Δ'. Δικηγόροι

Δ. Τσαλόπουλος	Κατερίνη
Γ. Παπαπαράσχου	»
Νικόλαος Τσάμης	»
Σταμάτιος Βαρδάκας	»

Δικολάδοι

Λάζαρος Λιάλης	»
Νικόλαος Σελόπουλος	»
Κ. Θεοφανόπουλος	»

Ε'. Συμβολαιογράφοι

Βασίλειος Λιάκος	Κατερίνη
Γ. Μάνθος	»

ΣΤ'. Ἰφασματοπωλεῖα

Β. Χρήστου	Κατερίνη
Ἀριστείδου Χοζαΐτου	»
Νικ. Φαρδέλα	»
Εὐσταθίου Οἰκονόμου	»
Ἀριστείδου Οἰκονόμου	»
Νικολάου Κούλα	»
Ἀριφ Χαλήλ	»

Ζ'. Παντοπωλεῖα

Εὐστάθιος Ζάννας	Κατερίνη
Δημήτριος Ταγάρας	»
Ἀναστάσιος Καλαμπαλίκης	»
Δημήτριος Τσιγγαδέρης	»
Κ. Τσαχαλίνης	»
Ἀδελφοὶ Μπούσου	»
Δ. Γ. Ζοῦρλος	»
Ν. Κούλας	»
Δ. Σκλιουπιδίης	»
Εὐάγγελος Καλακάνης	Λιτόχωρον
Δημήτριος Βάρκας	»
Ἰωάννης Τριανταφύλλου	»
Μιχαὴλ Ἀναγνωστόπουλος	»
Δημήτριος Τσώνας	»
Σωτήριος Θεολογίδης	Κολινδρός
Ἀθανάσιος Γαλατσόπουλος	»
Θωμᾶς Κοτσιλίδης	»
Βασίλειος Μανώλας	»
Γεώργιος Παπαθεοδώρου	»
Ἀδελφοὶ Δ. Γουλιώγα	»
Ἀθανάσιος Στεργιάνης Νέον Ἐλευθεροχώρ.	»

Η'. Ποτοποιεία

ΙΓ'. Ξυλέμποροι

Ἀδελφοὶ Παρασκευοπούλου	Κατερίνη	Ἀναστάσιος Δημάδης	Κατερίνη
Ἀδελφοὶ Μπακαλίκου	»	Θεόδωρος Κάλφας	»
		Θεόδωρος Συρίκας	»
		Π. Δανιηλόπουλος	»
		Ἀνδρέας Πύρου	»
		Ν. Νάμπαδος	»
		Γ. Γάλνης	»

ΛΙΤΕΧΩΡΟΝ

Ἐνα ἐξοχικὸ γλέντι κάτω ἀπὸ τὰ ἔλατα τ' Ἀῶ-Γάλνης

Μιχαὴλ Μιχαντίσου	»	Σ. Γοίγκας	»
Λαζάρου Χατζῆ—Μπούσιου	»	Εὐάγγελος Καλακάνης	Λιτόχωρον
Ἀδελφοὶ Σιδέρη	»		
Ἀθανασίου Γαλάτσου	»		
Δημητρίου Τσιφοδήμου	Λιτόχωρον	Ἀδελφῶν Ν. Δίκα	Κατερίνη
Δημητρίου Μπαλάτου	»	Γρηγορίου Παπανεφάνη	
Ἀστερίου Γκέκα	»	Ὁ «Ὀλυμπος»	Λιτόχωρον
Ἀργυρίου Χατζημανώλη	»		

ΙΑ'. Ξενοδοχεῖα ὕπνου

ΙΕ'. Ξενοδοχεῖα φαγητοῦ

Γ'. Ἐμπορευόμενοι		Ἀδελφῶν Δίκα	Κατερίνη
Ι. Τσάμης	Κατερίνη	Γρηγορίου Παπανεφάνη	»
Δ. Τσάμης	»	Ἰωάννου Κύρκου	Σκάλα Βρομερῆς
Σπυρίδων Παπαῶς	»		
Ἀθανάσιος Παράσχου	»		
Θ. Οικονόμου	»		
Εὐάγγελος Καλακάνης	Λιτόχωρον		

ΑΡΧΑΙ

Ἡ ἐπαρχία Κατερίνης ἔχει ὁμώνυμον ἔδραν ὑποδιοικήσεως με ὑποδιοικητὴν τὸν ρέκτην καὶ φιλοπρόδον κ. Παναγιώτην Σταθακόπουλον.
 Γραμματεὺς τῆς ὑποδιοικήσεως τυγχάνει ὁ δραστηριώτατος κ. Ἰωάννης Σταδάκης.
 Ἡ Κατερίνη εἶνε ἔδρα ὑπομοιραρχίας ὑπαγομένης εἰς τὴν Μοιραρχίαν Βεροίας

ΙΑ'. Τραπεζικὰ Γραφεῖα			
Χρήστου Φιλίππου	Κατερίνη		
ΙΒ'. Δερματέμποροι			
Χρήστος Μιχαὴλ	Κατερίνη		
Ἀθανάσιος Μόσχ	»		

καὶ περιλαμβανούσης τοὺς ἀστυνομικοὺς σταθμοὺς Κολινδρού, Παντελεήμονος, Λευανίστης, Λιτοχώρου καὶ τὸν κεντρικὸν τῆς Κατερίνης.

Δήμαρχος τῆς Κατερίνης εἶνε ὁ δαιμόνιος κ. Δ. Δημάδης.

Ἡ Κατερίνη εἶνε ἔδρα τοῦ χρηστοτάτου καὶ ὑπ' ὄλας τὰς ἐπόψεις λαμπροῦ ἐπισκόπου Κίτρους κ. Παρθενίου Βιρδάκα τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων.

Δασάρχης Κατερίνης τυγχάνει ὁ κ. Ἀλκιβιάδης Γιαννακόπουλος.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Ἐπὶ τουρκοκρατίας οἱ κάτοικοι Κατερίνης διὰ τῆς φιλοπατρίας τῶν κατώρθωσαν νὰ διατηροῦν ἑλληνικὴν σχολὴν παρ' ὄλας τὰς πιέσεις ξένης προπαγάνδας καὶ τῶν Τούρκων.

Νῦν διατηρεῖ ἑξατάξιον πλήρες δημοτικὸν σχολεῖον ἀρρένων, ὡς καὶ θηλέων καὶ τὸ β' τριτάξιον δημοτικὸν ἀρρένων.

Διευθυντῆς τοῦ Α' ἑξαταξίου εἶνε ὁ κ. Κοσμάς Ἰωάννου.

Διδάσκον προσωπικόν:

Νικόλαος Βασιλειάδης, Γεώργιος Ἀφθονίδης, Γεώργιος Νικαδέλης, Μιχαὴλ Χαρισιάδης καὶ Χαράλ. Ἐλευθεριάδης.

Διευθυντῆς τοῦ Β' τριτάξτου εἶνε ὁ κ. Ἀλ. Παπαδημητρίου.

Διδάσκον προσωπικόν:

Ἀνδρομάχη Παπαδημητρίου.

Ἀμφότερα τὰ σχολεῖα εἶνε συγκεντρωμένα ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ κτιρίου ἐλλείπει ἄλλου τοιοῦτου.

ΓΕΝΙΚΑ

Ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος καθ' ἐκάστην Δευτέρα τελεῖται ἔμποροπανηγυρίς.

Ἀπαξ δὲ τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν μεγάλη τοιαύτη διαρκούσα ἐπὶ πέντε ἡμέρας, καθ' ἣν συγκεντροῦται σχεδὸν ὅλος ὁ πληθυσμὸς τῆς ἐπαρχίας καὶ πολλοὶ ἔμποροι ἐκ μακρυνῶν περιφερειῶν.

Ἡ Κατερίνη στερεῖται ἀρκειῶν ποσίμων ὑδάτων καὶ τὰ ὑπάρχοντα δὲ τοιαῦτα ρέουσιν ἀσκεπῆ, οὐχὶ ἐντὸς ὑδραγωγείου.

Ἡ στέρησις αὕτη καθίσταται πολὺ ἐπαισθητή, ἰδίως κατὰ τὸ θέρος.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Ἐὐ καλὸς ὁ νοικοκύρης πρὶν πεινάσει φτιάξη γρόμα.

Στὴ Φλώρινα ἀκούδα δὲν χορεύει,

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

Χωρία Κατερίνης	Γεωγραφικὴ θέσις ἐκ Κατερίνης	πληθυσμὸς	ἀπόστασις ἐκ Κατερίνης
ΚΑΤΕΡΙΝΗ		9.000	
Κολοκούριον	Δ	120	45'
Κεραμίδι	ΒΔ	275	1 ὥρα
Βρωμερῆ	Β	414	45'
Σπῆ	ΝΑ	393	45'
Ἀγιάννης	Β	315	1-30'
Χράνη	Β	81	2-15'
Τόχοβα	ΒΔ	1.134	3-
Σκουτίνα	ΒΔ	677	4-
Ρετίνη	ΒΔ	1.060	4-
Δρένιστα	ΒΔ	1.552	4-
Μηλιά	Δ	735	5-30'
Βουάβα	Δ	139	5-
Κάρναι	Δ	73	5-30'
Μόρνα	Δ	176	8-30'
Ζιάζακον	Δ	700	3-
Κουντουριότσια	ΝΔ	428	1-30'
Βροντοῦ	ΝΔ	550	4-
Καλ. Κουντουριότσιας	ΝΔ	394	1-45'
Κίτρος	ΒΑ	398	2-30'
Κορινὸς	ΒΑ	475	1-15'
Λιτόχωρον	Ν	6.000	3-
Καρίτσα	ΝΑ	1.013	2-15'
Μαλαθριά	ΝΑ	126	2-20'
Καλ. Μαλαθριάς	ΝΑ	273	2-40'
Λεπτοκαρὰ	Ν	1.110	4-30'
Παντελεήμων	Ν	992	5-45'
Πούρλια	Ν	310	6-25'
Σκουτίνα	Ν	578	5-45'
Κολινδρός	ΒΔ	3.165	6-
Παλιανέστανη	ΒΔ	252	4-45'
Μικρὴ Μηλιά	ΒΔ	91	4-
Καταχᾶς	Β	103	5-
Δότζανο	ΒΑ	68	6-30'
Καστανιά	ΒΔ	110	5-
Μούλτιστα	ΒΔ	109	6-15'
Μυλωβὸς	Β	182	7-
Πάλιανη	ΒΔ	193	4-30'
Λιμπάνοβον	Β	504	6-
Μακρύγαλος	ΒΑ	470	3-30'
Παλ. Ἐλευθεροχώριον	Β	120	4-50'
Νέον Ἐλευθεροχώριον	Β	450	4-30'

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ἐνας μοναστηριώτης ἐπὶ Τουρκίας εἶχε χρωματίζῃ τοὺς τοίχους τοῦ σπιτιοῦ του γαλάζιους. Οἱ Τούρκοι τὸν ὑποπτεύθησαν πῶς εἶχε φιλελληνικὰ αἰσθήματα καὶ τὸν διέταξαν ν' ἀλλάξῃ τὸ χρῶμα τῶν τοίχων του. Ὁ καλὸς ὅμως πατριώτης τοὺς εἶπε: «Καλὰ, ἀγάδες μου, τὸ χρῶμα τῶν τοίχων ἀλλάζει εὐκόλα, μὰ τὸ χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ ποῖός μπορεῖ νὰ τὸ ἀλλάξῃ ; »